

Tento dokument obsahuje jednání o Lyttonově zprávě v Radě S. n., hlavně řeči delegáta čínského a japonského.

Société des Nations. Appel du gouvernement Chinois. Observations du gouvernement Japonais sur le Rapport de la Commission d'étude. (No. officiel C. 775. M. 366. 1932. VII.) Str. 42. In 8°. Ženeva 1932. Pripomínky vlády japonské zabývají se postupně Čínou, Mandžuskem, incidentem z 18. září 1931 a událostmi pozdějšími a novým státem mandžuským. V závěru shrnuty jsou argumenty japonské ohledně anomaly Číny, rozháraných poměrů jejích, zájmů Japonska a škod, jež Japonsko utrpělo. Ospravedlňuje se zřízení nového státu. Vláda japonská polemizuje pak s Lyttonovou zprávou, pokud uvádí zásady pro řešení sporu a navrhuje samostatné postavení Mandžuska.

Dr. Žourek.

E. de Vèvre: La Reconnaissance de jure de la Régence de Mandchorie et le Traité de Neuf Puissances. — Str. 137. In 8°. Paříž 1932. Je to podrobná právní studie otázek, vzniklých konfliktem čínsko-japonským. Autor analyzuje smlouvu devíti mocností, kterou celou uvádí. Sleduje vývoj Mandžuska od roku 1644 do roku 1911, a přichází k závěru, že mezi Čínou a Mandžurskem za doby císařské byla jakási personální unie. Rozborem smlouvy devíti mocností dospívá k názoru, že Smlouva devíti mocností neplatí pro Mandžursko. I kdyby však nebylo lze připustiti tuto thesi, upozorniti sluší, dle autora, že článek 1. zmíněné smlouvy ukládá signatářům povinnost toliko »respektovati suverenitu a samostatnost, jakož i integritu územní a správní Číny«. Autor vykládá správně, že signatáři tím vzali závazek garantovati čínské území proti anexím, nikoli proti vnitřním převratům. Poukazuje na příklad Panamy a kolonií odtrhnutých se od mateřské země a dochází k závěru, že s hlediska mezinárodního práva nemůže býti námitek proti zřízení mandžurského státu. Na devíti stranách provádí srovnání mezi chováním se Spojených států v záležitosti Panamy a Japonska v záležitosti Mandžurska a ukazuje, oč uctivěji se Japonsko chovalo ke smlouvám a zásadám mezinárodního práva. Zapomíná ovšem podotknouti, že mezi rokem 1903 a 1931 byl přijat Pakt o Společnosti národů a Pakt Kelloggův. Proto objektivnější právník musí býti překvapen, čte-li, že akce Japonska je »juridiquement irréprochable«.

Kniha je pro právníka velmi zajímavá, obsahuje problém v celé šíři. Bohužel argumentace právníká je svedena na scesti netajenou sympatií pro Japonsko. Není učiněn náležitý rozdíl mezi celou válečnou akcí Japonska a mezi prohlášením neodvislosti Státu mandžurského. Z legality druhé nelze přece usuzovati na nezávadnost první.

Dr. Žourek.

Jindřich Šebánek: Archivy zrušených klášterů moravských a slezských. 1. Inventář pergamenů z let 1078—1471. — Brno. 1932. Země morav.-slez., str. XVI.—400 in-8. (Publikace Zems. archivu v Brně, nová řada, I.). — Pro úplnost registruji tuto velmi záslužnou diplomatickou práci, jíž se nám dostává poprvé možnost nahlédnouti do bohatého materiálu archivního, jenž obsahově se nedotýká jen klášterů, nýbrž dějin celé země. Pro právní historii má speciálně význam sebraný materiál, který je soustavně zpřístupněn velmi podrobným a přehledným rejstříkem. Zároveň jest připomenouti, že Šebánkova práce je také velmi dobrým průvodcem pro rozlišení známých falsů v Bočkově Codexu, ovšem jen pokud jde o materiál, který při práci Šebánkově přicházel v úvahu.

Ča.

Prof. Jan Plešinger: O dějinném vývoji celibátu. (Přiložena zpráva světové konference pro víru a zřízení v Lausanne 1927 církvím). Edice Blahoslav. Knihy o náboženství a pro náboženství, IX. Nákladem československé církve, str. 131 + 30, 12°, 4,50 Kč. — Plešingerův spis uvádí zvláště podrobně názory antických, najmě hellenistických, filosofických a náboženských směrů na manželství a dokázati, že celibatní instituce tkví svými kořeny v uvedených směrech. Dále polemizuje proti celibátu argumenty, čerpanými z Písma. Velmi stručně

podává pak přehled církevních snah o zavedení kněžského celibátu v celé církvi.

Plešingrova práce, jak to ostatně předmluva hlásá, je spisem typicky propagačním a ovšem i agitačním. Pokud se pak zhodnocení významu vlivů starověkých na vznik celikátu týče, je nápadně stručně odbyt vliv, který měly v této otázce náboženské směry židovské a orientální vůbec. Konečně by byla na místě určitá opatrnost k zprávám středověkých historiků.

Wr.

Jan Húsek: Hranice mezi zemí moravskoslezskou a Slovenskem. — Praha, 1932. Sbor pro výzkum Slov. a Podk. Rusi při Slovan. ústavě, ss. 378 in-8. (Knih. sboru, 5.) 50 Kč. — Húskova studie je studie etnografická,¹⁾ jež však vedle rozboru etnografického a folkloristického přináší řadu velmi zajímavých postřehů, jež jsou důležité i pro naše obory. H. s hlediska etnografa se snaží ukázat, jak přes politickou hranici neoddělilo se obyvatelstvo s jedné strany od obyvatelstva se strany druhé a zároveň sleduje, pokud politická hranice měla význam pro diferenciaci téhož kmene. Zjišťuje, že tato diferenciacie třebas dlouholetým stavem politickým je nesporná, projevila se poměrně nepatrně a to vlastně jen na poli kulturní vyspělosti, kde ovšem t. zv. Moravské Slovácko (recte Mor. Slovensko) vlivem kulturního spojení s ostatní Moravou stojí mnohem výše nad slovenským sousedstvím. H. tedy si nevšímá otázky historických hranic, ačkoliv v jeho knize najdeme i stručnou kapitolu historickou (II.). Za to, pokud náš zájem jde dále než regionalistický interes, pro nějž svědčí kapitoly o životě, hospodářství a sociálních poměrech moravsko-slovenského pohraničí, jsou po stránce právně-historické velmi důležité kapitoly III. o dědinném typu a IV. o typu katastru. Z toho mála, co je psáno po této stránce pro dějiny agrární, je vskutku Húskův rozbor vítaný, třebas by si bylo leckdy přáti, aby autor neomezoval se jen na deskripci, nýbrž zužitkoval výtežku dosavadního badání. Z jeho vývodů vysvítá, že rovinný typ je ulicovka (H. říká: typ přičestný), obyčejně dvojí. V horách pak je volný typ, jež zve »rozbitý« (?) nebo volný (kopaničářský, pasekářský), totiž obcí bez místní trati (»placu«) a bez soustředění stavení kolem ní. Rozhodně sluší se pozastaviti nad Húskovým zjištěním, že »okrouhlicový typ je řídký«, patrně jde jen o obce dokola stavěné. V kapitole o katastru je několik cenných právních poznámek o půdě urbánní a singulární a s hospodářské stránky rozvržení venkovských tratí v ochoze, jež H. přesně odlišuje podle jednotlivých typů (dolinného, smíšeného a pasekářského). Zkrátka moravsko-slovenské pohraničí zachovalo nám určité prvky, na nichž lze leccos z teoretických vývodů ověřiti a je zásluhou Húskovou, že svou podrobnou prací zachoval a sebral, co jistě zanedlouho pod přívalem kulturnějších proudů vymizí.

Ča.

Výroční zpráva zemského úřadu práce v Brně za rok 1932 byla, podobně jako v letech minulých, vydána i letos cyklostilovaně 9. oddělením zemského úřadu v Brně. — Zpráva nás přesvědčuje, že nezaměstnanost stala se i v zemi Moravsko-slezské zjevem, se kterým bylo a je nutno počítat a činiti opatření, jak jí čeliti a její následky mírniti. Nej důležitějšími institucemi, u nichž se soustřeďovala skoro veškerá péče o nezaměstnané, byly okresní úřady práce; nitky celé této organizace sbíhaly se u zemského úřadu práce v Brně. V zemi Moravskoslezské působilo v roce minulém 56 okr. úřadů práce a během roku byly uvedeny v činnost další dva úřady, takže nyní je okresní úřad práce v každém okrese. Jelikož agenda těchto úřadů stále rostla, byly tyto úřady v r. 1932 rozšiřovány a náležitě vybudovány, aby mohly vyhověti zvýšeným požadavkům. Působily jako zprostředkovatelny práce, ale byla jim, podobně jako v letech minulých, přidělena i rozsáhlá agenda další, jako vydávání průkazních lístků nezaměstnaným, výkon stravovací akce, mléčné akce, opatřování nouzových prací, poskytování poukázek na slevu jízdného nebo na volnou jízdu, zprostředkování na práci do

¹⁾ Referent se přiznává, že podle titulu ji původně pokládal za studii historicko-právní. Ale jeho překvapení nezměnilo se ve zklamání.